

Regelverket er modent for pensjon

Debatt

Sissel Rødevand, partner og aktuar i Actecan AS

Jeg har med interesse fulgt debatten i Aftenposten knyttet til at ansatte som jobber i offentlig sektor, taper tjenstepensjon hvis de jobber etter 67 år.

En sammenligning mot privat sektor har til nå ikke vært oppe i debatten. I privat sektor er reglene slik at alle ansatte skal ha ytterligere pensjonsopptjening om de jobber etter 67 år, og de får dermed mer tjenstepensjon enn om de ikke jobber. Dette styres av de såkalte pensjonslovene, herunder lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Fortsatt opptjening

I innskuddsbaserte tjenstepensjonsordninger skal ansatte som jobber etter 67 år, få innbetalt samme innskudd i prosent av lønn som alle andre arbeidstagere. Privat ytelsesbasert pensjon har litt mer kompliserte regler og litt flere muligheter for hva som skal tjenes opp. Men opptjening skal de ansatte få, selv om de allerede har såkalt «full» opptjening (dvs. at de har jobbet i mer enn 30 år).

Reglene om fortsatt opptjening av privat tjenstepensjon ved arbeid etter 67 år gjaldt faktisk allerede før pensjonsreformen i 2011.

Noen vesensforskjeller

Det er noen vesensforskjeller mellom offentlig og privat tjenstepensjon. En av disse forskjellene er at offentlig tjenstepensjon for alle som er født før 1963, er en såkalt bruttoordning, der pensjonen fastsettes som en prosent av lønn sammen med folketrygden.

Hovedregelen er at etter å ha jobbet i minst 30 år i offentlig sektor ved 67 år, så er man sikret en samlet pensjon fra folketrygd og tjenstepensjon på et visst nivå. Ved å jobbe etter 67 år vil folketrygden bli større. Dermed vil folketrygden dekke en større del av den samlede pensjonen. Følgelig blir pensjonen fra den offentlige tjenstepensjonen mindre.

I privat sektor vil økt opptjening i folketrygden ved å arbeide etter 67 år ikke føre til at tjenstepensjonen reduseres. Tvert imot vil tjenstepensjonen øke som følge av ytterligere opptjening.

I offentlig sektor innføres det fra 2020 et system tilsvarende det som gjelder i privat sektor for dem som er født etter 1962. Men for dem som er født før 1963 er det altså andre regler.

Dagens regler i offentlig sektor fører til at arbeidsgiverne sparer penger dersom ansatte født før 1963, jobber etter at de er 67 år. De vil rett og slett få tilbake pensjonspremier som er betalt inn tidligere, og som de ikke kunne regnet med å få igjen. Tilsvarende regler er helt uaktuelle i privat sektor.

Kan endre reglene

Selv om de grunnleggende prinsippene i dagens offentlige tjenstepensjon for dem som er født før 1963 og i privat tjenstepensjon som nevnt er helt forskjellige, er det fullt mulig å innføre regler som sikrer at ingen offentlig ansatte taper tjenstepensjon hvis de arbeider etter 67 år.

Ikke bare er det fullt mulig, men en slik endring ville både gjøre offentlig og privat tjenstepensjon likere, og den vil stimulere flere offentlig ansatte til å stå i jobb. Begge deler har vært uttalte ønsker fra myndighetene både ved pensjonsreformen og ved avtalen om ny offentlig tjenstepensjon.

Myndighetene kan velge å ta fatt i dette nå og foreslå å endre reglene, eller de kan lukke øynene og ikke åpne dem før om ti år eller så, så har problemet pensjonert seg.

Dagens regler i offentlig sektor fører til at arbeidsgiverne sparer penger dersom ansatte født før 1963, jobber etter at de er 67 år

